

AKR
K
R

Yıldız

HALKEVİ

Sayı : 32

Birinci Teşrin 1937

Yıl : 3

1934

« Akpınar » da

İnkılâbımızın idealine ve Halkevi programının gösterdiği kültüre uygun olan yazılar neşredilir. Yazıların mümkün olduğu kadar ana diliyle işlenmesi birinci dileğimizdir.

Mecmuaya konmayan yazılar geri verilmez.

İçindekiler

Kamâlizm İlim, İnsanlık, Fazilet Rejimidir
Cumhuriyet Bayramının 14 üncü kullusu
Cumhuriyet devrinde Sağlık durumu ve anlamı
Bırakıp gidenlere « Şiir »
Niğde ve Elması
7 Yılda Niğde
Çocuk
Gül le Bülbul « Hikâye »
Yalvaç « Şiir »

Cevat idil
Seyfi Yalvaçer
S. E.
H. Uluğ
M. Ekrem Üzümeri
A. Rasim Kocabaş
Hilmi Özgün
A. Rasim Kocabaş
Aşık Mevlüt

İmtiyaz sahibi : Eczacı Naim Erem, Umumi neşriyatı idare eden
Muallim Cevad

Niğde'de İl Basımevinde basılmıştır

OSMAN FERİT SAĞLAM'IN
TÜRK TARİH KURUMUNA
ARMAĞANIDIR

SAYI : 32

YIL : 3

Birinci Teşrin 1937

AKPINAR

NİĞDE HALKEVİ DERGİSİ

KAMÂLİZM İLİM, İNSANLIK, FAZİLET REJİMİDİR

Bundan dört yıl önce Cumhuriyetçilik derslerinden verdiğimiz on yıllık imtihanı kazandığımız notların parlaklığı bize şüphesiz kıvanç vermişti. Bu kıvanmanın, gevşetici bir müskir, uyuşturucu bir keyf yerine hızmızı artıran tılıslı bir kamçı vazifesini görüşü atalet kanununa uygun olduğu için, ancak gidişimizin normal olduğunu, ihtiyaçlarımızı müdrük olduğumuzu ifade eder.

Sukut kanunlarını Danton borusu tecrübesile isbat ederler. Yükseliş kanunlarını da bundan sonra acunda Kamâlizm rejimile isbat edeceklerdir.

Arzın cazibesine rağmen cisimlerin sukutlarına havanın mukavemeti bir takım şartlar ve nisbetler dahilinde biraz mâni olur. Fakat bizim ilerleyişlerimizle yükselişlerimize neyin ağır-

lığımızla geriliğimiz engel olmadı?..

Çünkü bizim kullandığımız stratosferin, kesafetleri yırtan altı ok'u vardır.

Çünkü ülkü göklerinin yüceliklerine Cibrilin Bürakile değil, milli azmimizin altı kanatlı, tayyaresile uçuyoruz.

Bizim soy ağacımız bir Tubâ değildir. Onun kökleri kevserin kaynaklarından değil, cihan tarihinden su içer. Onun dalları Peygamberlerin cennetinin göklerine değil, benliğimize sindirip benliğimize has bir ibdâ ile yeniden yarattığımız realitelerin göklerine dayanır.

Yurtdaşlarım !

Bu enerjilerin çelik zenberegini göksünün kafesine yürek yapan, bu anların besleyici ateşini kanında duyan insanların yaptığı ve bezediği yurt, ölçülmez ölçüde ülkülü bir varlık olduğu için elbette mukaddesdir. Onun için dir ki Cumhuriyetçi bir Türkün kafası onu, siyasal sınırların çevrelediği arazi genişliğiyle değil, Türk tarihinin ilhamladığı zenginlik ve enginliğiyle kavıyarak ve düşünerek sevmedir.

Binaenaleyh isikbalimizin irtifai mutlaka tarihimizin derinliğiyle müteasip olacaktır.

Cumhuriyet, göğüslerin üstünde değil, göğüslerin içinde taşıyacak bir fazilet maddeyasıdır.

Cumhuriyet, benliğine inanan ve güvenen insanların, başlarının üstüne değil, başlarının içine giydirdikleri bir taçtır.

Cumhuriyetçi olmak, tekâmülün enginliklerinde ululuklar avcısı olmaktır. Yaratıcı hamleleri, ruhları olgunlaşan, ferdî ve mâşerî kıymetleri yüksek olan milletler yapar.

Cumhuriyetçi; vatani bir çiftlik ve kendini oranın bir ırıgacı sanmayan, bilâkis her bir ferdi, kendini, yurdun buyuran ve başaran efendisi olarak tanıyan bir vatandaşdır.

Cumhuriyetçi, düşük bir izzeti nefisle yaşamaya aslâ katlanmayan insandır.

Türk Cumhuriyetçisi bu müsbet vasıfları damarlarında yüzen asil kanda duymuş adamdır. Zaten bu günün ileri insanların, türlü çiçekler ve meyvelerle süslediği medeniyet ağacını ilk dikmiş olan Tür. ulusunun Cumhuriyetçi olması kadar tabii bir şey olamazdı.

Bizim Cumhuriyetimiz orijinaldir; Devletçilik ve hükümetçilikte (Vahdeti kuva) esasının doğru ve tatbiki mümkün olan bir nazariye olduğunu isbat eden parlak bir misal olmuştur.

Bizim Cumhuriyetimiz; siyaset

edebiyatının, idarecilik belâğatının bir sehli mümtenidir. İnkılâbımızın dayandığı rejimler özdür, kopya değildir. Fransız ve Rus inkılâplarının mukallidi olmuş değiliz. (Biz bize benzeriz!) düsturundan doğan inkılâbımız destanî bir büyüme ve yürüyüş göstererek her gün bir yaş büyüyen, her yılda yüz yıllık yol kesen efsanevî bir kahramanlıktır.

Bizim inkılâbımız evrenseldir. Çünkü yalnız geri ve esir milletlere örnek olmakla kalmamış; soysal, ileri ve kültürlü uluslara da hayranlıklarla karışık bilimsel ibretler vermiştir.

Eğer bir ulusun fertlerinin gönül ve fikirleri birleşirse husule getireceği vahdet semasından ancak bizimki kadar parlak bir (GÜNEŞ) doğar. Ve onun nurunun şiddeti yine ancak bizde vaki olduğu kadar Tanrısal ve icazkâr hünerlerle karanlıkları parçalar, kara kuvvetlerin çaylaklarını munis güvercinlere kalbeder; Sarayların parazitlerini dezenfekte eder; yurdun havasını gözleri ve sesleriyle saran ve zehirleyen iç ve dış kargalarını kanaryalara çevirir.

Eğer bir ulusun atançlık kapasiteleri bir [ATATÜRK] doğuracak kadar ince ve yüce olursa onun yaratacağı inkılâpların verimleri ancak bizim on dört yıl içinde başardıklarımız kadar mükemmel olabilir.

Hulâsa : Şimdiyedek yaptığımız ve başardığımız değişim

CUMURLUK BAYRAMININ 14 ÜNCÜ KUTLUSU

Bu günün ululuğu, bu büyük günün şumullu varlığı nasıl her Türk duygulusunun yüreğinde sonsuz bir vecd, bir gurur, bir sevinç, bir heyecan yartmışsa ; ben de bu eşsiz ulusal bayramın saymakla tükenmez bağışlayışlarının, kurtuluş ve koryuşlarının valihyım (14) yıl gibi kısa bir zamanda, batıl müesseselerin, batıl içhamleleri, göğsümüzü şişirecek kada çoktur ve manalıdır. Fakat unutmamalıyızki bundan sonra yapacaklarımız daha bir okadar çok ve önemlidir. Gurura kapılarak demir iradelerimizin gevşemesine meydan vermemek her Cumhuriyetinin ayık ve şuurlu yurt severlik ödevidir.

Bize bu on dört yıllık gönenç dehasının tükenmez kaynaklarından içiren Büyük Liderimizin, kutsal bir inanın baş döndürücü doruğunda tünleyen o zaferler ve başarılar kartalının yüce benliği huzurunda sonsuz saygılarıyla eğilmek, fazilete tapan her Cumhuriyetinin fazilet borcudur. Çünkü Kamalizm rejimi ilim, insanlık ve fazilet rejimidir.

Cevat İdil

timâî akidelerin, iç ve dış düşman saldırılarına hepsine kahramanca göğüs gererek Millî bünyeyi, millî medeniyeti, millî içtimaiyeti yaratan, büyük inkılâbın Cumhuri bayramını takdis eden, ileri hamlelerin son duraklarını tekrarlamak istemiyorum, bunlar vakidir. Elle tutulacak, gözle görülecek kadar bâhirdir.

Bütün tarih gözden geçirilsin ! dün ve bu gün mukayese edilsin. 14 yıl kadar kısa bir zamanda, mâziin singin, bezgin, mütereddi itiyatlarını kökünden sökerek yeni, yepyeni, genç ulusal bir varlık, bütün dünyayı hayretlere gark eden dinç bir varlık meydana getirmek hangi millete, hangi devlete hangi cemiyete nasibolmuştur ?

Bu öyle büyük bir inkılâp ki : Yürütenleri kudretini millî bünyeden almıştır. İleri atılan ve varılan her merhaleyi yeni bir teceddüt ve ileri hamle başlangıcı talâkki eder. Mondrosu takibeden İnönüler, saltanat beliyesinin ortadan kaldırılması, Lozan, tek okul, tek hakyeri, medenî kanunlar, medenî vasıta ve cihazlarla takviye edilmiş güzide bir ordu, güzide bir donanma ! Islâh edilmiş bir mâliye, çelik ağlarla örülmüş bir vatan, bankalar, İktisat ve tasarruf hamleleri tarih

dil, yazı, kıyafet, kadın inki-lâbı, imâr faaliyet ve hare-ketleri, bir kelime ile medenî ve ulusal bir varlık. İşte her-biri cihan değer maddî ifa-deler olan bu sonlar bu gö-rünenler, öz bir cemiyetin o cemiyetin temsil ettiği tek bir ulusun malıdır. İhtiyar-lar - İstiklâl savaşını ve onun muaddal fevranlarını ve bu fevranın kaynağı müdafa-ayı hukuku hatırlarlar.

O müdafai hukuk ki bu gün Halk partisidir. Her va-tandaş onun bir parçasıdır. Halkın ve Halk partisinin; başında esas umdelerle Halk-çı, devletçi, İnkilâpçı, lâik ilâ... göğüslerimizi süsleyen bayraklardaki rumuzları ta hakkuk ettirerek ilerleyen azamet ve heybetin başında ilâhî ve yalnız kendi kendi-ne benzeyen bir dehâ, her Türkün kalbinde yaşayan bir baş, bir Ata var.

Bu Kemâldir. bu Kemâl Atatürktür. Onun çevresini perçinleyen ulusal, medenî akideler, içtimâî, Cumhuri umdelerin nıgehbani 18 mil-yon genç Türk var. Halk odur o halktır. Bu gün kutladığımız bayram yarının yük-seliş ve inan kuvvetinin, Cumhuri inkilâp seyr ve ha-reketinin içten inanıları, coş-kun heyecanını ifade eder.

Tarihten önce var, tarihten sora var olan medeniyet ho-cası bir milletin her ferdi,

millî varlığından, Cumhuri inkilâbından aldığı gurur kadar hepsi biri için, biri hepsi için yaşar. O ferağat-kâr, afif ve çalışkandır. Va-tan, Devlet. Millet bir küldür.

Kılıncı zaferlerinin, tarih inkilâplarının temellerini teş-kilettiği yarının refâhı, (ilim, fen san'at, ticaret ilâ) bir ke-lime ile sahibi olduğumuzu ispat ettiğimiz medeniyet, yorulmaz adımlarla her za-man Türk vatanını, Türk ulusunu bahtlı şen ve sevinçli edecektir.

Bu günü bütün mevcudi-yetile kutlayan (13) bin nü-fuslu Nigdenin binlerce coş-kun halkının toplandığı, bu çevre (Cumurluk alanı) Cum-hurî, millî marş ve ilâhisini haykırarak gökleri çınlant-tığı bu çevre, gelecek nesil-lerin birer millî mefkûre kâ-besi, mabedi, mihrabi olacak-tır. Bu meydanda çiftçi, sa-natkâr, asker, ilim ordusu, yürekten gelen timsallerile saatlerce yürüdüler. (14) yıl-lık inkilâp yolculuğunun a-lınlarına döktüğü elmas ter-lerin, soğuk ve müferrih kevserini içtiler. Sevgi ve saygılarını tekrar ettiler. Bu alan Cumhuriyet alanıdır. Bu alan Türkün ulusal refah ve ebedî saadeti alanıdır. Bu alan İstiklâl ve Cumhuriyet için dökülen kanların, özlü ve ölmez zerrelerele yuğrul-muş kutsal ve şifalı toprak-

larını taşır, o yarının tevâli edecek Kemâl zirvelerinin kutlama alanıdır.

Bu alan sıratı müstakimdir.

Bu bir cennettir. Onun tâ-ze ağaçlarının koyu yaprak-ları, köklerini Türk ruhun-dan, Türk varlığından alan, nevi şahsına hâs, mevsime tâbî değil, her zaman ve e-bediye taze ve yeşildir.

Ey mübarek toprak! seni bütün vecd ve istigrakımızla içten gelen büyük tâzim duy-gularımız ve sitayişle öpü-yoruz, bir avucunu Ankarada mukaddes emanetler sırasın-da saklanmak için yollamış-tık da. Türk var oldukça ufukların al sancığıyla dal-ğalanacak, bağrın öz yavru-larının kutlulamalarıyla şen-lenecektir.

Ne mutlu bize ki Türküz? Türk Cumhurluğunun, bu mu-kaddes Cumurluk meydanı-nın kutlu topraklarına tek-rar yüz sürmeğe erişebildik. Kabıma sığamıyorum. Sözü nerede başlayıp nerede biti-receğimi bilemiyorum?

Bu günün tahakkuku için canlarını verenleri, geceli gündüzlü ilâhî bir ferağatla çalışan ve yorulmayan bü-yük baş, ulu başbuğ Ata-türkü candan ve yürekten selâmlayorum.

Onun fikir ve çalışma ar-kadaşlarını, Türk milletin kahraman varlığını candan selâmlayorum.

Cumhuriyet devrinde Sağlık Durumu ve anlamı

Cumhuriyet Türkiyesinin her tarafında olduğu gibi memleketimizde de eski sag-lık telâkkisiyle bugünkü du-rum arasında ölçülemeyecek derecede büyük farklar var-dır. Eskiden büyük bir çok-luk tarafından sağlık keli-mesi hayat, yaşamak keli-melerile müradif gibi kulla-nılır ve ögle telâkki edilirdi.

Bunun içindir ki hayat ışı-ğının sönmesi tehlikesi gö-rülmedikçe hekime baş vu-rulmazdı, ve çok kere hekim ölü başında imamla karşıla-şırıldı.

Cumhuriyet idaresi başlan-gıcından bugüne kadar Hü-kûmetin ve partinin sürekli neşriyatı ve yurdun her ta-rafında çıkan muhtelif gaze-te ve mecmualar en küçük köylerimize kadar yayılmak-ta ve bunu okuyan, dinleyen ve işiten yurttaşlarımızın her sahada olduğu gibi sağlık

Nigdenin, Nigde okulları-nın okutan ve okurlarının sonsuz heyecanının en bü-yüğümüze duyurulmasını sa-yın İlbayımız Faik Üstünden saygı ile dileyorum.

Yaşasın Cumhuriyet.

Yaşasın Atatürk ve Türk.

Seyfi Yalvacı

yönünden de telâkkileri yükselmektedir. Halkevlerimizin spor, neşriyat, gösterit, köycülük ve içtimâî yardım şubelerinin muhtelif yönlerden ve bu uğurda yaptığı çalışmaların büyük faydaları bugün filen görülmektedir. Eskiden sabunu bilmiyen köyler vardı. Bugün sabunu kullanmayan köylü kalmamıştır. Şehirlerimizde ve köylerimizde kanunların cebri tatbikatına lüzum kalmadan halkın bugünkü anlamı temizlik işlerini halletmiştir denilebilir.

Eskiden sebze ve meyve yüzü görmiyen köylüler olduğu gibi şehirlerimizde bile bilhassa meyveleri gıda ve hatta lezzet cihetinden gören şehirlieler bugün bunların sihhât yönünden ne kadar ehemmiyetleri olduğunu anlamışlar ve köylerimize varıncıya kadar meyve yetiştirmeye ehemmiyet vermişlerdir. Eskiden topraklar ve gübreler üzerinde kesilen ve muayeneye tabi tutulmayan hayvanların şüpheli etleri gene bir kayıt altında oluyun ve temizliğinden her an şüphe edilmesi tabii bulunan kasap dükkânlarında satılırdı. Bugün ise fennî mezbahada sıkı bir muayeneden sonra hastalığı olmadığı anlaşılan besili hayvanlar kesilmektedir ve kapalı arabalarla kasap dükkânlarının

tel dolaplarına girmekte ve oradan halka temizliğinden şüphe edilmiyen etler satılmaktadır. Ulukışla ve Bor belediyeleri de fennî mezbahalarını yapmaktadırlar.

Diğer kazalarımız da önümüzdeki seneler yapmak teşebbüsünde olmakla beraber mevcudu sihhî kayıtlar altında kullanılmaktadırlar.

Cumhuriyet devrinden evel spor münhasıran mekteplerde yaptırılan beden hareketleriyle bazan futboldan ibaret kalırdı. Mektepten ayrılan çocuk da spordan ayrılmış demektir. Cumhuriyet devrinde spora verilen ehemmiyet dolayısıyledir ki bugün Halkevlerimizde ve spor teşekküllerimizde binlerce memleket çocuğu çalışacak saha ve vasıta bulmakta ve çalışmaktadır.

Sihhî koruma tedbirlerinin halk tarafından iyice kavranmış olması ve devlet tarafından yaptırılan aşılar, serumlar ve mücadele teşkilâtı sayesinde ki memleketimizde salgın halinde hiç bir hastalık hüküm sürmemektedir. Vilâyetimiz çevresindeki hastahane ve dispanserlere her gün baş vuran hastalara meccanen bakılmakta ve bunların sayısı her sene artmaktadır. Bu artış hastaların çoğalmakta olduğunu değil halkın sihhate verdiği ehemmiyeti göster-

mesi itibarile mucibi memnuniyetidir. Vilâyet merkezinde 50 ve Aksarayda 30 yataklı iki hastahane vardır. Bu hastahanelerin dahiliye ve hariciye mütehassıslarile eczane ve eczacıları mevcuttur.

Nevşehir, Bor, Arapsun ve Ulukışlada birer dispanser vardır. Bunların hepsi Cumhuriyet devrinde açılmış ve tekemmül etmiştir.

Aksaray sıtmanın söndürücü iztirapları altında inlethen sivri sinek yatağı, kara saz bataklığı Cumhuriyetin yaşattığı ve yapıcı elile kurutulmuş ve ortaya çıkan binlerce hektarlık münbit arazi sürülerek gene o el ile üzerine modern ve büyük bir göçmen köyü kurulmakta bulunmuştur. Bugünkü göçmen evleri diğer köylerimize birer sihhî mesken nümunesi teşkil etmekte ve bir çok köylülerimiz Cumhuriyetin elile hediye edilen şu sağlık yuvalarından kendi köylerine de kurmak arzusunı göstermektedirler.

Sağlık işlerinde kültürün oynadığı rol çok büyüktür. Cumhuriyet devrinden evel bütün vilâyet dahilinde 4-5 okul hariç tutulursa sihhî denecek okullar yoktu. Şehir ve kasabalarımızda Cumhuriyet elile yapılan ilk ve ortaokullardan başka 50 den

Bırakıp gidenlere

Ayrılık acısıyla içimizde bir ateş
Bizden uzaklaşan gün gel bağrımı-
zı deş

Gör ıyiden iyiye tutuşan kalbimizi..
Bizi ıssız, ıssız bırakıp giden güneş.

Kan ağlıyor içimiz, yanıyoruz her
zaman
Kudurdu içimizde ateş dolu bir
volkan
Dünya bize zehroldu; artık ruhu-
muz eöndü,
Yadoldu içimizde geçirdiğimiz her an.

Hulûsî Uluğ

fazla köyde sihhî ve beş sınıflı ilkokullar yaptırılmıştır.

Çocuğu diz çökerek oturduğu çamur duvarlı, basık, tavanı ve karanlık damdan, badanalı, çamlı, tavanlı, sihhî ve aydınlık sınıfa taşıyan Cumhuriyet elidir. Burada yetişecek köylü çocuğunaun sağlık anlamı daha yüksek olacağını hesap etmek pek kolaydır. Şimdiden onun sevimli yüzünü Cumhuriyete ve onun yaratıcısı ATATÜRK'e karşı şükran ve saygı ile güler görmek bize büyük bir sevinç vermektedir.

S. E

NİĞDE ve ELMA Sİ

Zirai Fantezi

Niğde; baştan başa bir sitep olan, orta Anadolunun ortasında bir vaha.. Bol su, ılık güneşli, göz alıcı koyu yeşil vadilerle bu vadilerin bir ucundan bir ucuca uzanmış bağ ve bahçeleri ve bunların rengârenk meyve ve üzümlerle adeta yer yüzünde bir cennet ...

Uzun süren kışı ber taraf, Niğdenin yazından çok son baharı; doyum olmayan bir letafet ve güzellik kaynağı... Her taraf yol yol olmuş kıp kırmızı renkli ve belkide dünyanın en nefis ve kokulu elmaları, işte bu cennet-misâl diyarın baharibîlmez birer mahsulü... Fazla olarak elması kadar nefis ve istihsa aver manzaralı armut, kiraz ve kaysıları da emsalsiz bir meta halinde bahçeleri süsleyen birer tabiat mevhîbesi. Günagün üzümlerinde ki letafet ve çeşniyi ise her yerde kolayca bulmak ne mümkün ...

Bütün bu türlü türlü verimlerin başında gelen (Elma) ile (Niğde) adeta müte radif birer kelime gibi .. İnsanın Elma deyince Niğde;

Niğde deyince Elma diyeceği geliyor. Nasılki bu his Türk ilinin her tarafında ve Niğdeyi duymuş olanlara aynen tevarüt etmekte ... "Niğdeil", her şeyden evel bir elma müstahsili olarak nazarlarda teressüm ediyor. Hele bir sonbaharı olsun Niğdede geçirmiş olanlar daha ziyade bu hissin tesiri altında kalıyor. Niçin kalmasın?...

Sonsuz kabileler halinde yük yük gelen, taşınan, yer altının bu diyara has tabii mahzenlerine istif edilerek yüksek değerli paraya tahvil edilmek için kışı geçir-meğe hazırlanan, binlerce ve binlerce ton nefis elmayı bir arada gören bir yabancı; kabil midir ki başka bir hisse kapılsın da meselâ: "Niğde bir buğday anbarı veya başka bir mahsul istihsal merkezidir" diyebilsin ...

Niğdenin en çok 5 kilo metro uzanan Kayardı deresi; bu elma selinin başladığı bir menba ise Türk iç pazarlarından ziyade Mısır, Suriye ve Filistin pazarları da bu selin mansabıdır-

lar. Niğde; bu selin mecrası üzerinde yalnız bir durak bir tanzim merkezinden başka bir şey değil. Fakat bu selin aksi istikametinde dış pazarlardan akıp gelen döviz cereyanının da mansabı.

Niğdede mansabına kavuşan bu akıntının bir kısmı olsun asıl menbaa Kayardı kadar gidebilseydi sel daha büyük bir enerji kaynağı halinde akacak, o aktıkça muhalif istikametteki para cereyanı da hız alacak ve bu hâl sonsuz bir tezayüt ile devam edip gidecek ...

O halde ... Niğdeli; elma bahçesine, onun belki yegâne hayat ve maiyet kaynağı olan bu servet yatağına bakmıyormu? Onu ihmâl mi ediyor?... Hayır! Bakıyor hem de çok bakıyor. Bütün kusuru; ancak bildiği kadar bakmasıdır ... Bununla beraber öğrendiği kadar bakmak isteyen pek çok Niğdeliyi görmek te insana büyük bir kalp inşirahı vermiyor değil ...

Cumhuriyetin artık elinden tuttuğu Niğde elmacısı; bu büyük hamiye istinat ederek umulmayacak kadar kısa bir zamanda çok büyük yük hamleler yapacak, sene den seneye şiddetini artıracak bir döviz akıntısı sayesinde seviyesi gittikçe yükselen, mesut ve müreffeh bir hayata kavuşacak ...

Orta Anadolu siteplrinin şimdiki vahasının yarımın en parlak ve müreffeh bir yer cenneti haline girmesi; artık pek kısa bir zamanın işi ...

Devlet ve Vilâyet; yüz binlere varan masraflarla bu gayeyi Niğdeliye yaklaştırmak uğrunda birbiri ile adeta rekabet etmekte, yüzlerce dekarlık elma fidanlıklerle örnek bahçeleri kurmakta, ağaç ve meyvelerin her çeşit düşman ve hastalıklarıyla savaşmakta, elmalıkları sulayan kaynakları çoğaltacak, büyük su depoları meydana getirecek tedbirleri tesbite uğraşmakta, ihracat işlerinin şimdiki Niğde elmacısına yarı meçhûl kalmış dünya yeniliklerini ona öğretmek ve bunların tatbik imkânlarını hazırlamak hususunda her müşkülü iktihamdan çekinmemektedir.

Artık; Niğdeliye düşen ve zaten yapmağa da başlamış olduğu milli vazife; Büyük hamisinin bütün irşatlarını canla, başla benimseyerek ona bütün varlığıyla sarılmaktan ibaret kalıyor.

Ne mutlu Niğdeye ve Niğdelilere

M. Ekrem Üzümeri

7 YILDA NİĞDE

Ben yedi yıldır Niğdedeyim. İstedim ki, bu yıllar içinde Niğdenin geçirdiği değişiklikleri yazayım da, ileriki nesiller bunları, hayretle okusunlar.

A. R. Kocabaş

Yıl 1930 .. Ankaradan Niğdeye geleceğim .. Otomobil yok . Tiren de tabii, yok .. Sol kulağını göstermek için sağ elini enseden dotaştırır gibi, ben de, Niğdeye varmak için önce Eskişehir'e döneceğim, sonra da Ulukışlada geleceğim !.

Bereket versin, Konyaya işleyen bir kamyon buldum da oradan geldim ..

Ulukışlada tek kamyonun başına bir çok kişi toplandık .. Şoför, yolcu çokluğundan şımarmış, iki kat ücret istiyor .. Yolcular soğuktan ürkmüş, her şeye razı ..

Balık istifi sıkışıp yollandık . 55 kilometrelik yolu 3 saatte aldık ama buz kesildik . Kolsuz denilen yokuşta Niğdeli yolcular hazin bir sesle mırıldanıyorlardı :

— Burası netameli bir yerdir, her yıl bir kaza vukubulur, insanlar ölür!

Soruyordum :

— Niğdede hangi otele ineyim ?

— Hanlar vardır, diyorlardı, onlarda bir iki gün kaldıktan sonra ev tutarsınız . Seferberlikte Sivasta Müfettişlik etmiş olduğum için, Şair F. Nafiz Çamlıbel'in Han Duvarları başlıklı manzumesinde kısmen anlattığı o kötü hanlar gözümde canlanıyor ve : « him .. diyorum, 15 yıl önce nasılsa yine öyle buraları . »

(Şimdi Niğdede üç tane otel vardır ..)

Otomobil beni mektep kapısında indirip geçiyor . Mektep Müdürü : « bu akşamlık yerli bir arkadaştan yatak getirtiriz de mektepte beraber kalırız .. Burada otel yoktur, hanlar sa nasıldır siz daha iyi bilseniz gerektir . » diyor

Ertesi geceyi de bir arkadaşta geçiriyorum amma iki gündür aradığımız evi bulmak imkânsız ! Fırka gelir gelmez kiralar kabarmış, en kötü izbeler için bile 8-10 lira istiyorlar ! (Şimdi kiralar yüzde kırk inmiştir .)

Sakarya mektebinin boş bir odasında yirmi gün titredikten sonra 4 arkadaş 16 liraya bir ev tutuyoruz . Ondan sonra her bekâra mukadder olan hayat : Lokantada yemek - içmek, kahvede vakit geçirmek, evde yatıp kalkmak ... Peki amma her yerde her bekâr Niğdedeki bizler gibi olsaydı hiç bekâr kalmaz, ya ölür, yahut ta evlenirdi !.

Hükûmet önünde bir tek lokanta var .. Geççe gelirsene aç kaldığının resmidir .. Bakkallarla fırıncılar da akşamdan kapadıkları için büsbütün çaresiz kalırsınız vesselâm .

Akşamları bir tek kahve açıktır . Konak önündeki bu kahvede bir kaç memur ancak yatsuya kadar otururlar . Gazete ancak abonelerde bulunur, ne kahveciler alır, nede kimse satar . (Şimdi alan da var, satan da ..)

Konak önünde yüksek divarlı, de-

mir parmaklıkları, havuz'u bir bahçe .. Tabii, sultanlık ve Derebeylik gününde yapılmıştır, Mutasarıflarla Valilerin ve daire Müdürlerinin nefsi nefislerine münhasır ! Şimdiki gibi milleti düşünerek herkesin ferahlayabileceği parklar yaptırmak, orada Halkevi Bandolurı çaldırmak kimin umurunda !

Sokaklar, hele konak önleri, biraz yağmur ve çamur olunca geçilmez olur; Tam, istibdadın son günlerindeki Ayasofya meydanını andırır : Gölcükler peyda olur, içlerine çamurlu sular dolar .. Oralar da geçecekler önceden geçmişlerin izlerinden yürümelerse batarlardı ! (Bu günse oralar hep Parke döşelidir .)

Hele geceleri zifiri karanlığı sermayın ! Çamurlara saplanıp yolu çıkaramadıkça yanımızdaki evlerin pencerelerine şöyle bağıracağımız gelirdi :

— Aman kardaşçıgım, bacıcağzım; şu çırayı biraz tutuver de yo'umu bulayım : Batacağım !.

(Bu gün de bu zifiri karanlık vardır; fakat, iki ay sonra, yani 1938 yılının başında Cumhuriyet nuru olan Elektrik yalnız sokaların değil, her yerimizin karanlığını aydınlığa çevirecektir .)

Geceleri toplanabilecek bir tek yer var : Askeri gazino .. Orası da şimdiki gibi genişletilmemiş olduğu için; değil halkı, memurların Başkanlarını bile kaplayamıyordu . (Şimdiki bin kişi alan Halkevinin yerinde yeller esiyordu o zaman ! .)

Memleketin en gözde yerinde iki mektep : Sakarya ve Ortaokul .. Çok geniş bahçeleri var amma, Allahın toprağı ! Ne bir fidan, ne çiçek .. (Şimdiki gibi gönül çeken yeşillikler ne gezer !)

Şimdi yarısı Milli Kütüphaneye yarısı Halkevine ayrılan yapıda o vakit Matbaa duruyordu . Tabii, ta-kımları hem az, hem de pek iptidai

idi. (Bu gün Matbaanın ayrı binası vardır ve bütün levazımı tamdır : Mottörlü makinesine dek ..)

Gezilecek başka yer olmadığı için, girgin bir adamın yaptırdığı kahveci kulübesinin etrafına serilmiş iskemlelere kurulmak üzere yarış var: Hele akşamları bu İstasyon kahvesine varıp ta iskemle bulamayınca keder içinde dönenler bile az değildi .

Orada oturanlar boş İstasyon binasına raysız demir yoluna hasretle bakıp - bakıp içini çeker ve şöyle mırıldanırdı :

— Acaba buraya Tirenin geldiğini de görebilecekmiyiz ?

Geçmiş acılar unutu'ur amma onları hatırlayanlar da bulunur.

(Bu gün de oralarda gezinenler; önlerinde, günde (4) bazan da 6 defa dört bucaktan haber ve insan taşıyan işlek Demir yolunu görürler.) Hele, Niğdeden İstasyona inerken sağa bakınca insan kendini İsviçre'de zannediyor : Yem yeşil kavak, söğüt veya akasya, elma ve armut ağaçlarının ortasında son sistem bir ak saray .. Bu ak saray Niğdenin yalnız sokaklarını, evlerini değil; kafalarını, gönüllerini, hasılı yüzlerinde agartacak olan Elektrik binasıdır .

Ta uzakta, Ulukışla yolundaki köprüünün altcağzında da bir ak yapı var : Bu da geçenlede işlemeğe başlayan Salhanedir .

§

7 Yıldır bunları gözüle gören, kafasile de ölçen ben, 14 ncü Cumhuriyet Bayramımızın arefesinde bunları böyle sayıp döktükten sonra sözlerimi şöyle bitireceğim :

—Ey gençlik ! Millet ve memleketimize can veren Cumhuriyeti her zaman koru .. Onu yaratan Büyüklüklerimizi daima say .. Bu işlerden örnek alarak sen de iyi işler yapmağa çalış ..

Yaşa ve yaşat ..

Öğretmen : Rasim Kocabaş

Çocuk

Bir memleketin istikbali o memleket kadınlarının çocuk yapımlarile mütenasıptır. Kültürel yükselmeğe namizet milletler kadınları en fazla velot olan milletlerdir. Bu hususta fazla söz söylemeyeceğim.

Nasıl ki çocuk memleket için her şeyse aile için de aynıdır. Çocuk aile ocağının sönmemesini temin eder. Çocuk aile yuvasının saadetidir. Sabahtan akşama kadar çalışan, hayatın türlü zorluklarından, muhitin her an değişen ve daima uyanık bulunmayı icap ettiren hareketlerinden âsabi gerilmiş bir halde yuvasına dönen bir aile reisinin karşısına çıkan mini mini onun bütün çektiklerini unutturur; ve neşesini iade eder. içtimai hayatın icapları herkesi muhit değiştirmeye sevk etmiştir. Bu şekilde bir kadını aile yuvasına, deyebilirim ki en fazla çocuk alıştırır. Çocuk kadını olgunlaştırır.

Türkiyenin, Türklerin istikbalinin parlaklığını, yarının en büyük milletinin yine Türk olacağını, dünya kültür hayatında en mühim rolü yine Türkün oynayacağını bize Türk kadınının velüt olduğu ispat ediyor. Bu yaz çocuk ve çocuk hastalıkları üzerinde tetkikat yapmak üzere memleketimize gelen Ankara Numune hastâhanesi çocuk mütehassısı Profesör Eksehtein ile birlikte

yaptığımız istatistiği size veriyorum.

Fertek köyünde :

20-24 yaşında	43 kadın	2,4 doğum	1,0 ölü	1,4 yaş
25-29	53	5,1	2,4	2,2
30-34	45	6,9	2,7	4,2
35-39	36	5,8	3,3	2,5
40-44	27	6,6	3,6	3,0
45	90	7,2	3,5	3,7

Sazlıca köyünde :

20-24 yaşında	25 kadın	1,8 doğum	0,4 ölü	1,4 yaş
25-29	25	3,0	0,8	2,2
30-34	33	3,7	1,4	2,3
35-39	25	5,3	2,3	3,0
40-44	27	5,1	2,0	3,1
45	36	6,3	3,4	2,9

Koyunlu köyünde :

20-24 yaşında	17 kadın	2,0 doğum	0,6 ölü	1,4 yaş
25-29	20	3,6	1,1	2,2
30-34	19	4,4	1,9	2,5
35-39	24	6,3	2,5	3,8
40-44	10	5,6	2,6	3,0
45	23	7,1	3,1	4,0

İstatistiğin tetkikinde görüldüğü gibi bunlardan Fertek köyünde 20 ilâ 24 yaşında 43 kadın arasında yapılan istatistikte vasatı olarak her kadın 2,4 doğum yapmış bunlardan bir tanesi ölmüş 1,4 hayattadır. 25-29 yaş arasında 53 kadın arasında yapılan istatistikte vasatı olarak her kadın 5,1 çocuk doğuruyor. Bunun 2,9 u ölüyor ve 2,2 si yaşıyor. İstatistiğin diğer taraflarında aynı veçhile tetkik bize bir çok hakikatları apaçık gösteriyor.

35 yaşından yukarı kadınları kâhil sayarsak vasatı olarak Fertekte her kadın 6 ilâ 7 çocuk doğuruyor. Ve hayatta 3 ilâ 4 çocuğu vardır. 3 veya 4 çocuk

GÜLLE BÜLBÜL

[Aslı İngiliz OSKAR VAYLDındır; « ÜMMİD » ve « HAYAT » risalelerinde Osmanlıcası çıkmıştır. Bu da İngilizcesinden, öz Türkçesidir.]
Çeviren : A. Rasim Kocabaş

« Ona bir kırmızı gül götüreceğim olursam benimle oyuna kalkacağımı söyledi; fakat, bütün bahçemde kırmızı gül yok.. » diye sızlanıyordu genç mektepli..

memleketimiz için iftihar edilecek ve âti için ümit var olabileceğimiz bir rakamdır fakat diğer taraftan yine 3 veya 4 ölüm vakası vardırki işte ortadan kaldırmağa uğraşacağımız - yok etmek kabil değil - en aza indirmeye uğraşacağımız bunlardır. Ben şahsan kaç kadının çocuk doğururken öldüğünü gördüm.

Memleketimizde açılacak bir Doğum evi doğumdan husule gelecek ziyatı azaltırken yine memleketimizde açılacak bir çocuk bakım evi ki bu daha mühimdir kucakını bütün yavrularımıza açacak her derdine Lokman hikim gibi yetişecek, arada sırada kasırga gibi husule gelen ve yüzlerce çocuğun ölümüne sebep olan dertlerden çocuk dizanterisi köylülerin söylediğine göre ölüm kadrosunu yükselten en başlıca sebeptir. Bütün bunları göz önüne alınca memleketimizde bir Doğum evi ve bir Çocuk bakım evinin açılmasını gönül ne kadar çok arzu ediyor.

Hilmi Özgün

Salkım söğütteki Bülbül de onu yuvasından dinliyor ve yapraklar arasından şaşkın - şaşkın bakınıyordu.

« Neyleyim, koca bahçemde kırmızı gül yok! » diye inliyor ve güzel gözleri dolukuyordu.

« Eyvah, saadet ne küçük şeylere bağlı imiş!.. Yüksek adamların bütün yazdıklarını okumuş, Felsefenin bütün sırlarına ermişken, bir kırmızı gül uğruna yazık olacak bana.. »

« Zahir, sadık bir âşık » dedi. Bülbül; hani, kendisini tanımadığım halde gecelerce aşkını ırladığım; hani, gecelerce yıldızlara derdini yanıverdığım SADIK ÂŞIK.. İşte onu şimdi görüyorum. Saçı sümbül kadar kara, dudakları da gül kadar kırmızı; lâkin, SEVDA benzini soldurmuş, fildişi rengine döndürmüş.. Alnına da GAM damga vurmuş..

« Prens yarın gece bir balo viriyor » diye mırıldanıyordu genç mektepli, « benim sevgilim de beraber olacak.. Eğer ona bir kırmızı gül götürürsem sabaha dek benimle oynayacak... Eğer ben ona bir kırmızı gül götürürsem onu kollarımın arasına alacağım, o da başını benim omuzuma dayayacak, eli de avcımın içinde olacak.. Fakat, bahçemde kırmızı gül yok, öyle olunca orada yapa yalnız kalacağım.. O ise yanımdan geçecek te beni hiç andırmıyacak : Yüreğimin yağı eriyecek ! »

« İşte bu, şüphesiz, SADIK ÂŞIK! » dedi bülbül; benim ırladığımı o inliyor : Bana eğlence olan ona iş-gence oluyor.

Gerçekten, şu AŞK pek şaşılacak

bir şey ... O, zömrütlerden daha çok kıymetli, hoş pırlantalardan daha bahalı .. Ne pazara çıkarılır, ne de çıkarılsa inciler, yakutlar onu satın alabilir .. Onu ne tüccar satar, ne de altın terazi tartar . »

« Saz çalanlar yerlerine kurula cak, diyordu genç mektepli, ince saz larını çalacaklar .. Benim sevgilim de HARPA ve KEMAN sesine oynayacak .. O kadar parlak oynayacak ki, ayakları tabana dokunmayacak .. Şık geyinmiş kadın meraklı larıda onun çevresinde dönüp dolaşacaklar .. Fakat benimle oynamı cık, Çünkü ona götüreceğim gülüm yok !. »

Ve hemen kendini aşağı, çimen üstüne atarak yüzünü ellerile kapayıp ağlamağa koyuldu .

Kuyruğu havada sallanarak seğir ten bir kertenkelecik sordu :

— Niçin ağlıyor o ?

Güneşin hüzmelerine doğru perende atan bir kelebek :

— Sahi, dedi, aceba niçin ?

Bir papatya; sevimli, sevdalı bir sesle komşusuna fısıldadı :

— Sahi, niçin ?

Bülbül :

— O bir kırmızı gül için ağlıyor .. Dedi .

— Bir kırmızı gül için, ha ? Diye çığırıştılar, amma tuhaf şey ha ! Hele kertengelecik - ki, hatırı sayılır alaycılardan - aşırı derecede güldü .

Amma bülbül, mekteplinin kaygusunun iç yüzünü biliyordu .. O, söğüt ağacında sessiz oturuyor ve aşkın sırlarına dair düşüncelere dalıyordu .

Ansızın, bülbül esmer kanatlarını açıp uçu ve havada yükseldi . Koruluğu baştan başa bir gölge gibi geçti ve bir gölge gibi bahçeye doğru kaydı .

Çimenliğin ortasında güzel bir gül fidanı dikiliydi, onu görür görmez ona doğru uçup onun bir dalının tepesine kondu .

— Bana bir kırmızı gül ver de, diye çığırdı, sana en tatlı şarkımı çağırayım ..

Fakat, fidan kafasını silkti :

— Benim güllerim sarıdır, cevabını verdi, Kehribar taht üstünde oturan Peri kızının saçı kadar sarı, orakçı oragıyla gelmeden çayırda açan çiğdemden daha sarı .. Lâkin bir de mekteplinin penceresi altında yetişen kardeşime git; belki istediğini o verir .

Bunun üzerine bülbül; mekteplinin penceresi altında erişmiş olan gül fidanına doğru uçu :

— Bana bir kırmızı gül ver de, dedi, sana en tatlı şarkımı çağırayım .. Lâkin, gül fidanı başını silkti:

— Benim güllerim kırmızıdır, cevabını verdi, Göğerecin ayakları kadar kırmızı, engin denizlerin kovuklarında çırpınıp duran büyük (Mercan kanatları) ndan daha kırmızı; lâkin kış damarlarımı dondurdu, don tomurcuklarımı vurdu, fırtına dallarımı kırdı da, bu yıl güllerim çiç olmiyacak ..

Benim bütün isteğim bir kırmızı gül ! Diye haykırdı bülbül, bir tek kırmızı gül ! Onu elde edebilmem için bir yol yok mu ?

— Bir yol var, cevabını verdi gül fidanı, amma okadar korkunç ki o-

nu sana söylemeğe cesaret edemem...

— Söyle ! söyle ! dedi bülbül, ben korkmakm ..

— Eğer bir kırmızı gül istersen, dedi fidan, onu ay aydınlığında şakıyarak yaratmalı, öz yüreğinin kaniyle da boyomalısın : Göğsünü bir dikene dayayıp bana şakımalı, bütün gece uzunluğunca şakımalısın; diken de yüreğini delip seni yaşatan kanın benim damarlarıma akmalı ve benim olmalı .

— Bir kırmızı gül için ölüm pek bahalı, diye çığırdı bülbül, herkesin canı kıymetli .. Yeşil ormanda oturupta Güneş'i yaldızlı, Ay'ı incili saltanat arabalarında seyretmek hoş .. Aliç'in kokusu, derede gizlenen sümbüller, tepe üzerinde açan süpürgelekler tatlıdır .. Bununla beraber (Aşk) (Hayat) tan üstündür .. O halde; bir insan hayatıyla karşılaş tırılınca bir kuş yüreği nedir ki !

Nihayet, esmer kanatlarını uçmak için gerip havada yükseldi, bahçenin üzerinden bir kelebek gibi kaydı ve bir kelebek gibi koruluk boyunca süzüldü ..

Genç mektepli; bülbülün onu bıraktığı yerde, çimen üstünde daha dinleniyordu, güzel gözlerindeki yaş lar da henüz kurumamıştı .

— Møjde ! Møjde ! diye haykırdı bülbül, senin kırmızı gül doğruldu !

Ben onu ay ışığında şakıyarak yaratacağımı, öz yüreğimin kaniyle de boyayacağım . Buna karşılık sende bütün istediğim şudur ki (SÂDİK bir ÂŞIK) olacaksın !

Çünkü; felsefe ne kadar yüce olsada aşk ondan daha yücedir; kuvvet pekadar tesirli olsada aşk ondan

daha tesirlidir :

ALFV rengindedir onun kanatları gövdesi de alev gibidir, o boyadadır.

Onun dudakları bal kadar tatlı, soluğu ise GÜNLÜK gibidir .

Mektepli çimenlikten yukarı bakıyor ve dinliyordu; fakat, bülbülün ona demekte olduklarını anlamıyordu .. Çünkü o, yalnız kitaplarda yazılı olan şeyleri bilirdi .

Amma, söğüt ağacı anlıyor ve tasalanıyordu; çünkü, dallarına yuva yapmış olan bülbülceğizden pek hoşnuttu :

— Son bir şarkıyı çağır bana, diye mırıldandı ve sen gittiğin zaman ben pek yalnızlık çekeceğim .. Dedi . Bunun üzerine, bülbül söğüt ağacına ötüverdi ve sesi bir gümüş destiden şırıldıyarak akan suya benzedi .

O şarkısını bitirir bitirmez mektepli ayağa kalkıp cebinden bir not defteriyle bir kurşun kalem çıkardı .

— Bu kuşta bir şey var ! diyordu kendi kendine, mademki koruluk üzerinde bir dolaşma yaptı, kabil değil bu, böyle ..

Lâkin, aceba haberi var mı ?.. Koru karım ki hayır !..

Gerçekten, bülbül bir çok şarkıcılara benzer, yürekten gelmiyen diller döker .. O, canını başkaları uğruna feda edemez .. Onun dirliği, düşüncesi müzik .. Hem herkes bilir ki, güzel sanatlar ancak kendini kayırır .. Bülbülün sesinde de güzel nağmeler olduğu hesaba katılmalı .. Onlar, taş çatlasa, acımak nedir ? Kayırmak nedir ? Zehinlerinden geçirmezler !..

Genç mektepli; odasına yollanıp yatacığına serildi ve sevgilisini dü-

şünmeğe koyuldu .. Biraz sonra uyudu ..

Ay doğunca bülbül gül fidanına uçtu ve göğsünü dikene dayadı .. Bütün gece, göğsü dikene dayalı, öttü. Soguk bir aynaya benziyen Ay da aşağı sarkarak, onu dinledi ..

Bütün gece öttü o .. Amma, diken göğsüne gittikçe batıyor, saplanıyor ve kanı, canı akıp gidiyordu ..

İlk önce, bir oğlanla bir kız kalbinde « aşk'ın doğuşu » nu ırladı .. Gül fidanının şahında tuhaf bir gül belirdi .. Şarkı birbirini takibetükçe yaprak ta birbiri ardınca çıkıyordu ..

Donuk renkli idi o, önce .. Dereye çöken ILGIT (serab) kadar dunuk SEHER kadar gümüşü ..

Güliden yapılmış bir kelebep bir gümüş aynada nasılsa, güliden bir kelebek bir havuzda nasılsa; gül fidanının en boylu şahının üzerinde açan gül de öyleydi ..

Fakat, gül fidanı dikene daha çok sokulması için bağırırdı :

— Daha sokul, bülbüle kü ! Diye haykırdı, yoksa gül doğmadan gün dağıverecek !

Böylelikle, bülbül dikene daha çok sokuldu ..

Feryadı sesini daha çok tizleştirdi; Çünkü, bir delikanlı ile bir yetişkin kız ruhunda (sevdanın doğuşu) nu ırlıyordu o ..

Gülün yapraklarında nazik bir penbelik belirdi : Tıbbı, güveği dudaklarını öpdüğü vakit gelin yüzünde beliren penbelik gibi .. Fakat diken henüz kuşun yüreğine eremediğinden, gülün yüreği de beyaz kaldı; çünkü, bir gülün yüreğini ancak bir

Yalvaca

[Askerlik dolayisile geçiş]

Aşık Mevlüt Yıldırım

Gâyet güzel bir şehirdir Yalvaç,
İnsanı cins, misafire hoş bakar.
Hem safalık vardır, her çeşit ağaç
Güller açar, bülbül öter, su akar ..

* *

Dertlere devâdır hele havası
Çevresi dağ, biraz dardır ovası
Yurdumuza vardır çokça faydası
Ekseri sarfolan (gön) ordan çıkar

* *

Ziyade şirindir kahvesi, hanı,
Misâli Cennettir sanki her yanı
Hâlis Türktür âlicenap insanı
Hürmetle her kese kendini yakar

* *

Kayıkla geçtik Eğirdir gölünü
Yıldırım der azıtmıştık yolunu
Nasıl aşak Akşehirin belini
Ne uzak orası on saat çeker.

bülbül yüreğinin kanı ala boyayabilirdi ..

Fidan bülbüle, dikene daha çok sokulması için gene bağırırdı :

— Daha sokul, bülbüle kü ! diye haykırdı; yoksa, gül olmadan sabah olacak ..

Bunun üzerine, bülbül diken'e de çok sokuldu ve diken onun yüreğine dokunuverince yürek yırtan bir figan koptu ..

— Bitmedi —

Abone:

Yıllık : (100) Kuruştur .

Altı aylık : (60) »